Nejlacinější a nejlepší český týdeník na západě.

POKROK ZÁPADU.

BEST ADVERTISING MEDIUM.

Založen 18.. Roč. 37. Omaha, Neb., ve středu 4. prosince 1907. Číslo 19.

State Historical Society N.S.

Zprávy americké.

Bryan o presidentově politice.

V úterý, dne 27. října, uspořádána byla na počest W. J. Bryana ve Washingtoně veliká hostina, již uspořádala United Demokracy of District of Columbia. Bryan při této hostině promluvil delší řeč a především podrobil kritice politiku presidenta Roosevelta. Dle jeho náhledu čtyry ze zásad, presidentem do krajností prováděných, jsou demokratické a čtyry nedemokratické. Ostatní klasifikaci podrobeny nebyly. Mezi účastníky hostiny zavládlo veliké nadšení a rovněž tak i mezi dalším 1000 hostů, kteří dostavili se po hostině. Bryan, dříve než započal vážnou část své řeči, referoval o tigrech Tammany a medvědech Teddyho jako emblémech strany. Na to počal chváliti demokratického osla (Donkey). "V každé zemi, kterou jsem navštívil," řekl, "nalezl jsem osla, dobrácké to zvíře, jako věrného služebníka všeho lidu. On není aristokratem. Slona viděti lze zřídka, vyjímaje na křiklavých parádách." Bryan prohlásil, že zákony o drahách, zákony proti trustům, daň z příjmu a vyřizování naléhavých dělnických otázek, což všechno president Roosevelt do krajností snaží se prováděti, náleží k zásadám demokratickým. Za nedemokratické zásady prohlásil neprovádění reformy celního tarifu, nesnažení se, aby senátoři voleni byli lidem, ignorování práva Filipinců na neodvislost a neobmezování moci zákazu. Rovněž za nedemokratickou prohlásil snahu po národní inkorporaci drah, rozmnožení loďstva a militarismu. Bryan stává se čím dále tím větším mlvkou a pomalu ani jeho nejbližší přátele nebudou jej bráti vážně. Snaha, aby před lid přicházel stále s něčím novým, co by zrovna řvalo demokratickostí, uvádí jej na scestí. Jeho prohlášení, že ochoten jest přijmouti nominaci pro úřad presidentský na demokratickém lístku, jest dosud předmětem úvah časopisů demokratických i republikánských. Některé časopisy pojmenovaly Bryana věčným kandidátem. Dvakráte v národních volbách propadl, ale to nedovedlo jej odstrašiti od úmyslu po třetí pokusiti se o štěstí. Bryan i mezi svými nemá pevné půdy a nebylo by nic překvapujícího, kdyby nedostalo se mu ani nominace. Jsouť divné cesty lidského mínění. Některé časopisy dokonce přinesly zprávy, že demokraté ohlížejí se po kandidátu jiném, neboť Bryanova popularita není takovou, jako kdysi. Časy se mění a dobře řekl náš Havlíček: "Dnes tak a zítra onak, každý den je jinak, dneska tě mají za svatého a zítra budeš z...ák."

Svaz svobodomyslných.

V poslední schůzi svazu přihlásilo se opětně několik spolků i jed... za členy. Mezi jiným bylo žád... sk...eno nařízení presidentovo, by ne...ých zlatých mincí vynecháno ...o heslo "In God we trust". Schválena snaha svobodomyslných ...í v Michiganu, kteří snaží se, aby nebylo prosazeno v označeném státu jakékoliv spojení církve se státem. Vzhledem k novému pokusu o nedělním zavírání obchodů v Omaze, požádáni byli členové tamní Svobodné Obce, aby jménem Svazu energicky protestovali. Pan Rosický v obšírné odpovědi si stěžuje, že nemají v Omaze anglického listu, který by hájil svobodu občanstva proti nedělníkářům. — Dokud byl živ p. Edward Rosewater, jeho "Bee" statečně hájila svobodu, ale nyní už se bojí — z hospodářských důvodů; druhý denník, demokratický "World-Herald", nosí na obou ramenou, a třetí, "News", slouží tomu, kdo více zaplatí. Bude nutno třeba činnosti politické a uvědomování občanstva. Usneseno súčastniti se sjezdu amerických svobodářů v r. 1909. Mezinárodní sjezd konati se bude v roce 1913. Na příští rok chystá se oslava památky Thomase Paina. Přednášky Masarykovy jsou již vydány a prodávají se po 5 centech. Jednota Českých Dam odkoupila jich tisíc. Příjem byl $17.40, vydání $362.65.

Učí své krajany.

Přítelem listu našeho zaslán byl nám výstřižek z časopisu "Kansas City News", vycházejícího v Kansas City, Mo., který velmi pochvalně zmiňuje se o našem krajanu p. Miloslavu Filipim, jenž v označeném městě platné služby prokazuje krajanům našim. "Ve vyšší třídě West Side vyšší školy zdejší," píše onen list, "jest cize vyhlížející hoch, který mluví s cizím přízvukem. Jeho jméno jest Miloslav Filipi a jest rodem Čech z Rakousko-Uherska. Navštěvuje školu každého rána, pilně studuje své úlohy, odpoledne pracuje a večer vyučuje třídu svých krajanů a jiných Slovanů, jak mluviti panujícím jazykem této země. Filipi přišel do Spoj. Států před třemi roky z Čech. V té době byl 17 roků stár. Nejprve přišel do Pittsburgu a několik týdnů zaměstnán byl u presbyteriánské missie v Pittsburgu. Když poněkud naučil se anglicky, poslán byl do Kansas City, aby pracoval mezi tamnějšími svými krajany. Zde sešel se s p. Halbertem, který řídí missijní práci v západních nížinách. — Mluvě s Filipim, p. Halbert prohlásil: "Pan Filipi prokazuje nám služby neocenitelné. Může mluviti pěti jazyky a my velmi dobře můžeme jej potřebovati ve své práci." — Filipi tázán byv, zda studia a práce nečiní jej příliš zaměstnaným, odpověděl: "O, ano, ale přece je to o mnoho lepší, nežli bylo v mé rodné zemi. Tam všichni způsobilí jinoši ve věku od 20 do 23 let byli nuceni jíti do služby vojenské. Bylo mně z té duše líto bratrů, když vyprávěli mně o těžkostech a svízelích této služby. Z té příčiny raději odjel jsem do Ameriky. Bylo mně tu z počátku teskno, ale pracoval a studoval jsem neúnavně, abych k nějakému postavení se dopracoval. Nyní je lépe. Miluji missijní práci a až dokončím studia, ujmu se jí bezpochyby anebo chopím se novinářské práce."— Filipi překládá z angl. listů a měsíčníků články do češtiny, chorvatštiny a i do jiných rakouských jazyků. Své překlady prodává mezi jinými i do chorvatského časopisu, který hojně ve Spoj. Státech jest rozšířen. Filipi má asi 15 Čechů a Chorvatů, které každého večera učí anglicky čísti, arithmetice a gramatice. Mladý učitel praví, že není dosud spokojen s množstvím svých žáků, ale doufá, že v zimní době bude jich více. Když Filipi jako hoch žil v Čechách, rodiče jeho, kteří byli přísně nábožensští lidé, varovali jej před F. R. Ringsmuthem, který v té době řídil list, útočící na náboženství a víru. Kladli mu na srdce, aby nestal se takým člověkem. Za několik roků opustil Ringsmuth Čechy a odebral se do Ameriky. Když započal Filipi missijní práci, shledal, že Ringsmuth rovněž nyní jako věřící pracuje mezi svými krajany. A oba nyní pracují společně."

Veliký požár v Kansas City, Mo.

Ve čtvrtek, dne 28. listopadu, časně ráno vypukl požár v budově č. 1102 Union Ave., v Kansas City, Mo., a sedm lidí přišlo při něm o život. Mnoho jiných bylo raněno. Požár vznikl od explose plynu a tím dá se vysvětliti rychlé jeho rozšíření. Byla to dvoupatrová budova, v níž bydleli dělníci, kteří pracovali na dráze. Její majitel, Edward O'Connell, nevede nikdy přesných záznamů o tom, kdo v domě bydlí a nemohl s určitostí říci, kolik dělníků nalézalo se v budově, když explose nastala. V domě všichni ještě spali, když jeden se strávníků chtěl si rozsvítiti plyn. Místnost však naplněna byla plynem a v zápětí nastal výbuch. Budova rychle se vzňala a když na účinný poplach dostavili se hasiči, měli pernou práci, než zmírnili hltavost plamenů. Když plameny uhaseny byly do té míry, že mohlo se vstoupiti do vnitř budovy, naskytlo se přítomným hrozné divadlo. Několik těl leželo tam zadušených dýmem a opálených plameny. Škoda na budově obnáší asi $10,000.

Krajan — vynálezce.

Časopis "The Oregon Journal" přináší v posledním svém čísle dokonalý popis létacího stroje, který zhotovil krajan p. Vojta Chládek ze Scio, Oregon. Popis svůj doprovází označený časopis pěknými podobenkami vynálezce i jeho díla. Létací ten stroj bude míti podobu včely a bude prý dokonalejším, nežli kterékoliv létací stroje, jež až dosud zhotoveny byly. Krajan V. Chládek narodil se před 50 roky v Čechách a do této země přišel jako mladík dvacetiletý. Dlouhý čas pracoval v mlýnech a také nějaký čas byl v obchodě. Během této doby zabýval se v prázdné chvíli zkoumáním strojů a činil pokusy, zda mnohé nedalo by se zdokonaliti. Osvojil si důkladnou znalost mechaniky různých strojů a i když později věnoval se farmaření, se zálibou pracoval na zdokonalení různých strojů dále. Nyní pracuje na létacím stroji, jež jistě vzbudí jistou pozornost v interesovaných kruzích. Pan Chládek právě vrátil se z východu, kde pro tento svůj podnik hledal společníka. Pan Chládek slibuje si od svého podniku velmi mnoho.

Odjíždějí zpět do Evropy.

Z New Yorku se oznamuje: Dne 27. listopadu vyjelo odtud do Evropy 8 parníků, jež byly do posledního místečka naplněny vystěhovalci, vracejícími se do Evropy. Stěhování přistěhovalců z Ameriky do Evropy bude tohoto týdne největší v dějinách Ameriky. Když nastalo zvýšení přeplavních cen z $21.00 na $31.00, myslelo se, že se tím vystěhovalectví ze Spojených Států poměrně umenší. Leč nestalo se tak. V sobotu minulého týdne odplulo odtud 10 velikých parníků, rovněž do posledního místečka vystěhovalci naplněných. Počítá se, že tento týden dostoupí počet vracejících se vystěhovalců 50,000. Na všech téměř parnících proměněny byly místnosti nákladní na místnosti pro vystěhovalce a přece nemohou všechny stěhující se pojmouti.

Smutný den díkůvzdání.

Nedaleko Davenport, Ia., nalezeno bylo dne 28. listopadu u železničních kolejí mrtvé tělo Irvina Robinsena, studenta ze státní kolleje v Ames, Ia. Jak bylo známo, Robinson jel po dráze ku své milence K. Carlin, která žije nedaleko Davenport, aby s ní strávil den díkůvzdání. Den ten pro něho a snad i pro jeho milenku skončil tragicky. Robinson bezpochyby zabil se, když nedaleko domova své nejmilejší seskočil s jedoucího vlaku. Mladý tento muž měl v březnu příštího roku kollej graduovati a zkrátce na to chtěl se oženiti se slečnou Carlinovou.

Weston u cíle.

Edward Payson Weston, který dne 29. října vydal se z Portlandu, Me., aby ještě jednou vykonal pěšky cestu do Chicaga jako před čtyřiceti lety, došel dne 27. listopadu svého cíle. Před čtyřiceti roky dorazil do Chicaga 28. listopadu, ač v stejný čas z domova vyšel, jako roku letošního. Letos překonal svůj rekord o celých 24 hodin, ač jest již 69 roků stár. Když poprvé vydal se Weston na cesty, bylo mu 29 roků. Po celou cestu byl předmětem vřelých ovací a těšil se pozornosti všeobecné. Krásné uvítání přichystali mu také dne 27. listopadu Chicačané. Sto tisíc Chicagčanů pozdravilo jej, když dokonával část své pouti z Portland, Maine, ke spolkové budově v Chicagu. Dne 27. listopadu krátce po 10. hodině odpolední vyšel Weston z hotelu Chicago Beach, kde přenocoval a bylo 14 minut po 12 hodině, když dospěl ku poštovní budově. Celá jeho cesta byla jediným triumfem; muži, ženy a děti stáli jako jednotlivá zeď podél celé cesty a jásali, když spatřili hubeného staříka, jenž může se pochlubiti chodeckým výkonem, jakého žádný mladík nedokáže. Cestu z Portland, Me., celkem 1,234½ vykonal za 24 dny, 19 hod. a 15 min. Automobily, které po celé cestě jej sledovaly, naměřily 1,375 mil; toto prodloužení vzdálenosti zaviněno bylo tím, že na některých místech Weston dal se chybnou cestou. V poštovní budově čekali na Westona mayor Busse, poštmistr Campbell a jiné vynikající osobnosti, aby jej pozdravili. Ale starý chodec jim zkazil celý koncept. Chtěl do budovy vejíti vchodem, který je vyhražen pro zaměstnance a když byrokrati, držící se písmenky ho tady nepustili, obrátil se, nechal panstvo čekati a odebral se přímo do athletického klubu. — Na cestě městem měl Weston čestný průvod policejního náčelníka Shippyho, hasičského náčelníka Horana a řadního Badenocha. — Během své cesty ztratil Weston 17 liber; když opustil Portland vážil 147 liber, posledně měl pouze 130 liber.

Čech vrahem.

Dne 23. listopadu přinesl spojený tisk zprávu o vraždě dílovedoucího v závodech St. Louis Car Company v St. Louis, Mo. V telegramu jméno útočníka i napadeného bylo pokrouceno, takže nemohli jsme s jistotou souditi, že oba jsou krajané. O nepředložené vraždě této dovídá se "Denní Hlasatel": Občan Arnošt Hrazdil, svobodný, 25letý strojník, bydlící v čís. 227 Lafayette ave. zastřelil 52letého krajana, dílovedoucího ve výše jmenovaných závodech, p. Václava Šrámka. Hrazdil byl vyučený kovář a pracoval v dílnách těch jako strojník po několik týdnů. Práci tu však ku spokojenosti dílovedoucího nevykonával a proto jej tento v pátek z práce propustil. Dne 23. list. přišel však Hrazdil opět do práce a v místnosti, kde se dělníci registrují, že se do práce dostavili, zahlédl Šrámek i Hrazdila. Přistoupil k němu a řekl mu, že jej včera z práce propustil a že na svém rozhodnutí setrvá, aby tedy odešel. Hrazdil, který právě stál zády u zdi a takto měl zadek krytý, vytáhl beze slova revolver a vpálil Šrámkovi ránu do prsou. Střelený vykřikl svatá slova a klesl mrtev k zemi. Kule projela mu srdcem. V místnosti té bylo tisíce dělníků právě do práce spěchajících, kteří byli bezděčnými svědky tohoto hrozného činu. Tito chtěli se na Hrazdila vrhnouti a jej odzbrojiti, ale tento prohlásil, že prvního, který na něj ruku vloží zastřelí. Ze všech přítomných tam dělníků neměl ani jeden odvahy přistoupiti k Hrazdilovi. Jeden z nich však vyklouzl dveřmi a pádil 4 bloky na policejní stanici a učinil o vraždě oznámení. Na místo činu odebrali se dva policisté, kteří se zadu Hrazdila se zmocnili a po tuhém odporu jej zatkli. Hrazdil svého skutku nelituje a naopak tvrdí, že Šrámek měl býti již dávno skolen, poněvadž prý jej v práci vždy sekýroval. Zároveň předstírá sebeobranu a udal, že prý jej Šrámek kopal a tloukl, což však očití svědkové krvavé té tragedie popírají. Čeští spoludělníci Hrazdila považují za polobláznu, který jednou vyhazoval úspory své z pouliční káry na ulici a vždy výstředně se choval. Pan Šrámek bydlel v čís. 3027 Church Road v Baden a byl pro svou dobrou a mírnou povahu u všech dělníků, zvláště Čechů, jichž mnoho v závodech těch zaměstnáno, velmi oblíben.

NEBRASKA

— V North Platte otrávil se v úterý minulého týdne všeobecně známý obchodník Mark Schrader. Příčinou sebevraždy byla ztráta značného množství peněz v pozemkovém obchodu.

— Sedmnáctiletá K. Borerova, dcera Petra Borera, kterýž bydlí několik mil severovýchodně od Lindsay, a Petr Berger, farmářský dělník, utekli z domova v úterý, dne 26. listopadu. Někteří viděli oba mladé lidi, když sedali na vlak, který jel směrem ku Columbus.

— Dne 27. listopadu v poledne do základů vyhořela pěkná farma, náležející J. M. Moyerovi, která se nalézala jednu míli západně od Tecumseh. Příčina ohně není známa. Farmář s rodinou nalézal se právě v městě a když se vrátil, bylo takřka už po ohni. Škoda jest $3,000 a pojištění bylo pouze asi $1,500.

— V těchto dnech vydána byla lincolnským sčítacím výborem posledních státních voleb podrobná zpráva o volbách, z níž vysvítá, že M. B. Reese, republikánský kandidát pro úřad vrchního soudce obdržel většinu 25,406 hlasů. Reese obdržel 102,387 hlasů, kdežto G. L. Loomis, demokrat, pouze 77,981. Ostatní republikánští kandidáté měli většiny podobné.

— Ve Franklin pí. E. Tucker, pí. Bames a dvě dítky poraněny byly dne 28. listopadu výstřelem z brokovnice, jež náhle v koutě kuchyně se zvrátila. Nalézaly se právě u posvícenského oběda, když rána vyšla. Jedno děcko raněno bylo povážlivě, kdežto druhé a obě paní zraněny byly pouze lehce.

— Dne 27. listopadu odbývána byla velká slavnost spolků WOW. v David City. Slavnostní průvod, který téhož dne odpoledne byl uspořádán, byl jedním z největších, jež kdy v městě tom uspořádány byly. Přes 750 členů WOW bylo v průvodu. K slavnostnímu dni tomuto dostavili se delegáté z Osceoly, Stromsburgu, Surprise a Brainard s kapelami v čele. Cenu za největší účastenství obdržel Brainard. Po průvodu proveden byl v Opera House pěkný program, při němž 185 kandidátů uvedeno bylo do jednoty WOW.

— Jak známo, v posledních volbách zvoleni byli v Saunders okresu do zodpovědných úřadů také dva krajané a sice pan E. E. Plaček za okresního soudce již podruhé a pan Ficenec za okresního pokladníka. Na oba krajany, kteří jsou z té duše upřímnými Čechy, můžeme býti hrdi. Pan Plaček pracuje velmi čile ku zřízení české školy a jest horlivým činitelem v českém spolkovém životě. Zejména o divadlo velmi se zajímá a v tom směru mnoho již vykonal. Jest všeobecně oblíben pro svoji dobrosrdečnost a spořivost pro okres. Pan Ficenec zvítězil většinou asi 500 hlasů. I on bude dobrým úředníkem, neboť zastával po více roků místo příručího toho úřadu. Úřad tento byl po 40 roků v rukou jinonárodovců.

— O velké štědrosti půdy naší Nebrasky svědčí právě vydaná zpráva oznámkového oddělení Union Pacific dráhy o nebrasské úrodě v roce 1907. Zejména úroda pšenice byla značná, neboť dle výkazu toho sklidilo se jí 48,586,823 bušle. Z toho bylo 45,522,703 bušle ozimky, o 530,007 bušlů více než v roce předcházejícím. Jarkou oseto bylo 232,354 akry, o 60,000 více než v roce minulém, a úroda její byla 3,064,120 bušlů. Ovsa sklidila Nebraska 58,996,447 bušlů a korny 180,859,199 bušlů. Allalfy bylo sklizeno 1,178,768 tun, timothy 743,541 tuna a sena 2,158,038 tun. Sklizeň bramborů byla 7,952,726 bušlů; sladké řepy sklidilo se 51,840 tun. Clay okres stojí na prvém místě se sklizní ozimní pšenice. Sklizeň jeho byla 2,99[illegible],380 bušlů. Co se úrody korny týče, prvním jest Lancaster okres, kdež sklidilo se jí 8,410,501 bušl. Madison okres stojí první v úrodě ovsa svými 2,963,658 bušly. Bu[illegible] okres měl největší úrodu [illegible] Knox okres největší úrodu [illegible] Douglas okres jest prvním [illegible] úrodě bramborů s 333,15[illegible] Z předcházejícího lze so[illegible] tentokráte půda nebrasská ne[illegible]la se ke svým obdělavatelům [illegible]sky a že hojnou úrodou odměnila práci farmářů.

DO CRETE, NEB.

Srdečné - díkůvzdání!

Vzdávám tímto vřelé díky ZČBJ. za správné a brzké vyplacení pojistky po mém zesnulém manželi

W. S. Chmelíři

v plném obnosu, na který pojištěn byl. Budiž též vzdán vřelý dík ctěnému řádu Nebraska, č. 3 ZČBJ., v Crete, Neb., a úředníkům téhož spolku, za všechnu péči, kterou mně věnovali v záležitosti mé. Vřele odporučuji ZČBJ. všem krajanům jako dobrý, bratrský podporující spolek.

Mathilda Chmelířová.

Crete, Neb., 30. list. 1907.

Předplaťte se na "Pokrok", jen $1.00 ročně.

Platíme dovozné

NA VŠECHNY

. . SURE HATCH . .
INCUBATORS AND BROODERS
a přece prodáváme je za levnou cenu.

Vyrábíme a prodáváme tisíce strojů každý rok, ve skutečnosti více tisíc, než většina prodá set. Ačkoliv naše stroje prodávány jsou za levnou cenu, jsou přece jen stroje dobré a to jest druh, jaký chcete, když kupujete líheň. Jen si připomeňte jméno "Sure Hatch", toto vám poví celou událost. Stroj jest tím, co jméno o něm praví. Nikdo, kdo pěstuje kuřata, nepotřebuje se trápiti kvočnami. Nemohou vyseděti dosti kuřat najednou. Opatřte si líheň a nechte si vylíhnouti 100 neb více kuřat najednou a pak budete míti hejno kuřat, jež bude již za něco státi. Nevezme to ani polovici tolik práce k vylíhnutí a vypěstování 100 kuřat pomocí naší líhně, kolik vezme jich vypěstování pomocí kvočen.

Zde uvádíme, co praví krajané o "Sure Hatch":

[illegible], Nebr., 20. listopadu 1907.

Ctěný pane!—Vy se mne ptáte, jak se mně líbí má líheň. Mám líheň od firmy "Sure Hatch Incubator Co." z Fremont, Neb., a líbí se mi dobře. Jest na 200 vajec a na jedno nasazení vylíhlo se tak okolo 170 kuřat. Myslím tedy, že jest to dost dobré. Tady v okolí mají většinou líheň tu a každý si ji chválí. A já sám myslím, že ani lepší nemohou býti udělány. Objednal jsem si ji přímo z Fremont, Nebr. Znamenám se s úctou A. J. Soukup.

Simpson, Kans., 23. listopadu 1907.

Pánové!—Odpovídaje na Váš dotaz strany líhně, sděluji Vám následovní. My jsme sobě koupili líheň "Sure Hatch" z Fremont, Nebr., a po dobrém vyzkoušení musím říci, že jsme s ní náležitě spokojeni. Myslím, že jest třeba jenom dobrých vajec do ní a že procento kuřat vylíhnutých bude veliké. Líheň ta pracuje samočinně, je spolehlivá a proto jí mohu každému směle odporučiti. S úctou Váš krajan Anton [illegible]

Pošlete si pro knihu o našem stroji a chovu drůbeže, je úplně zdarma.

SURE HATCH INGUBATOR CO., BOX 135 FREMONT, NEB.